
TRYGGARE UPPSALA LÄN

www.tryggareuppsalalan.se

2010-2012

Ett trygghetsskapande program för att minska brottsligheten, öka tryggheten och se till att brottsoffer får stöd och hjälp

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	4
1. INLEDNING	5
1.1 TYDLIGGÖR ROLLER, MANDAT OCH BEFOGENHETER I LOKALSAMHÄLLET	6
1.2 HÅLL IHOP DET BROTTSFÖREBYGGANDE OCH BROTTSOFFERSTÖDJANDE ARBETET	7
1.3 KRAFTSAMLA RESURSER TILL VISSA STRATEGISKA BROTTSKATEGORIER	7
2. SYFTE	8
2.1 AVGRÄNSNINGAR	8
3. GENOMFÖRANDE	9
5. ORGANISATION	9
5.1 HUVUDMAN	9
5.2 HUVUDINTRESSENTER	10
5.3 STYRGRUPP	10
5.4 ARBETSUTSKOTTET/BEREDNINGSGRUPPEN	10
5.5 TJÄNSTEMANNAGRUPP	10
5.6 KOORDINATOR	10
5.7 ARBETSGRUPPER/NÄTVERK	11
5.7.1 Rån och inbrott i butik - Butiksgruppen	11
5.7.2 Våld i nära relation – Kvinnofridsgruppen	12
5.7.3 Metodgruppen	12
5.7.4 Andra nätverk och arbetsgrupper	12
5.8 ORGANISATIONSSCHEMA	13
6. BLI DELAKTIG I BYGGANDET AV TRYGGARE UPPSALA LÄN	13
7. ETT GEMENSAMT BUDSKAP	14
8. WEBBSIDA	14
9. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	15
10. BUDGET 2010-2012	16
10.1 INTÄKTER	16
10.2 UTGIFTER	17

Sammanfattning

Ett flertal samarbetspartners, bland annat Polismyndigheten i Uppsala län, arbetade under 2007 fram konceptet *Tryggare Uppsala län*. Det övergripande syftet är att minska brottsligheten och säkerställa att de som utsatts för brott får stöd, hjälp och skydd för att därigenom öka tryggheten i Uppsala län. Konceptet är ett sätt att samordna det lokala brottsförebyggande och brottsofferstödjande arbetet som utförs i länet och möjliggöra reell samverkan mellan olika aktörer. Visionen är att människor och företag skall vilja etablera sig, stanna, utvecklas och trivas i Uppsala län.

I Uppsala län pågår många aktiviteter inriktade på att förebygga brott och se till att brottsoffer erhåller hjälp och stöd. Trots alla dessa verksamheter och projekt drabbas människor av brott. Forskning visar till och med att en liten grupp drabbas vid upprepade tillfällen och därmed utsätts för en stor andel av alla brott. Dessutom visar erfarenheter att brottsoffer inte alltid får den hjälp och det stöd som de är i behov av och har rätt till. Det finns också problem som rör strukturella och grundläggande förutsättningar för ett strategiskt arbete inom området.

Viktiga beståndsdelar för att bygga ett *Tryggare Uppsala län* handlar därför om att:

- Tydliggöra roller, mandat och befogenheter i det trygghetsskapande arbetet mellan myndigheter och mellan ideella organisationer och andra aktörer i lokalsamhället.
- Hålla ihop det brottsförebyggande och det brottsofferstödjande arbetet utifrån kunskapen om upprepad utsatthet för brott.
- Kraftsamla resurser i länet och rikta dessa mot vissa strategiska brott.

En förutsättning för det trygghetsskapande arbetet är att alla är delaktiga. Erfarenheterna visar dock att det krävs en struktur som skapar förutsättningar för ett sådant deltagande; annars riskerar ”allas ansvar” att bli ”ingens ansvar”. Genom konceptet *Tryggare Uppsala län* skapas en sådan struktur. Budskapet är: Tillsammans bygger vi ett *Tryggare Uppsala län*!

Erfarenheterna från denna typ av arbete visar på betydelsen av en samordnande funktion. Därför har en koordinator tillsatts med uppgift att bland annat hålla ihop det goda arbete som redan bedrivs i Uppsala län. Som en del av konceptet finns även en webbsida för *Tryggare Uppsala län* – www.tryggareuppsalalan.se. Webbsidan innehåller information om viktiga brottsförebyggande och brottsofferstödjande aktörer samt om det arbete som bedrivs i länet.

1. Inledning

13 februari 2007 startade projektet *Tryggare Uppsala län*. Konceptet bygger på att det i Uppsala län pågår många aktiviteter inriktade på att förebygga brott och se till att brottsoffer erhåller hjälp och stöd. Sammantaget gjordes bedömningen att det i Uppsala län finns unika resurser inom det brottsförebyggande och brottsofferstödande området som torde vara bland de bästa i Sverige.

Trots alla dessa verksamheter och projekt drabbas människor av brott. Forskning visar till och med att en liten grupp drabbas vid upprepade tillfällen och därmed utsätts för en stor andel av alla brott. Dessutom visar erfarenheter att brottsoffer inte alltid får den hjälp och det stöd som de är i behov av och har rätt till. Det finns också problem som rör strukturella och grundläggande förutsättningar för ett strategiskt arbete inom området. För det första bedrivs fortfarande många av verksamheterna i form av kampanjer eller projekt framför ett mer strukturerat arbetssätt. En nackdel med detta arbetssätt är att aktiviteterna ofta läggs ned när projekttiden är slut; man orkar inte, eller vågar inte, försöka implementera aktiviteterna i den ordinarie verksamheten. För det andra finns fortfarande en tradition inom flera verksamheter där ansvaret för det prioriterade området överläts till enskilda medarbetare, ofta så kallade eldsjälar. Dessa personer saknar dock många gånger formellt mandat för att i praktiken få genomslag för frågorna. För det tredje finns det fortfarande brister när det gäller samverkan och samordning. I vissa fall kan man till och med tala om en organisatorisk rivalitet som lägger hinder i vägen för effektivt trygghetsskapande arbete.

En av utgångspunkterna för konceptet var att det brottsförebyggande och brottsofferstödande arbetet¹ hade gått in i en ny fas där behovet av initiering och finansiering av enskilda mindre projekt och verksamheter hade minskat till förmån för aktiviteter som försöker få ihop helheten. Problemet var inte längre att det saknades resurser. Den stora utmaningen var snarare att få de olika delarna att kugga i varandra.

Av den anledningen arbetade ett flertal samarbetspartners fram konceptet *Tryggare Uppsala län*. Det övergripande syftet var och är att minska brottsligheten och öka tryggheten² i Uppsala län och samtidigt säkerställa att de som utsätts för brott erhåller relevant stöd, hjälp och skydd. Konceptet är ett sätt att samordna det lokala brottsförebyggande och brottsofferstödande arbetet som utförs i länet och möjliggöra reell samverkan. Visionen är att människor och företag ska vilja etablera sig, stanna, utvecklas och trivas i länet.

Det finns även vissa andra förutsättningar som måste vara uppfyllda för att kunna bygga ett *Tryggare Uppsala län*. En förutsättning handlar om behovet av att hålla ihop det brottsföre

¹ I den fortsatta framställningen kommer i första hand begreppet "Trygghetsskapande" att användas. Detta inkluderar såväl det brottsförebyggande som det brottsofferstödande perspektiven. Traditionellt sett har emellertid trygghetsbegreppet i Sverige inte inbegripit frågor om brott och brottslighet. Trygghetsfrågorna har snarast kommit att handla om social trygghet, i form av exempelvis socialförsäkringssystemet, bostadspolitikerna och arbetsrättsliga frågor. I flera andra länder däremot ses det brottsförebyggande och det brottsofferstödande som en naturlig del i det trygghetsskapande arbetet. I den definition som tillämpas av trygghet inom ramen för konceptet *Tryggare Uppsala län* inryms även ett vidare folkhälsoperspektiv.

² Kopplingen mellan ökad trygghet och minskad brottslighet är inte alltid tydlig. Det är inte enbart brottslighetens omfattning, utveckling och struktur som påverkar känslan av trygghet. Det finns också en mängd andra faktorer som inverkar på människors upplevelse av trygghet. Detta leder till att brottsförebyggande åtgärder inte behöver vara trygghetsskapande och vice versa. Ett sätt att optimera de brottsförebyggande åtgärdernas trygghetsskapande effekt kan därför vara att fokusera dem till personer som utsätts för brott.

byggande och det brottsofferstödande arbetet utifrån kunskapen om upprepad utsatthet för brott. Ytterligare en förutsättning rör nödvändigheten av att kraftsamla resurser i länet och rikta dessa mot vissa strategiska brott. En tredje förutsättning rör klarläggandet av roller, mandat och befogenheter mellan myndigheter och mellan ideella organisationer och andra aktörer i lokalsamhället.

1.1 Tydliggör roller, mandat och befogenheter i lokalsamhället

En viktig förutsättning för det trygghetsskapande arbetet i lokalsamhället är att det finns en utvecklad samverkan mellan myndigheter och mellan myndigheter och ideella organisationer. I den dåvarande regeringens brottsförebyggande program *Allas vårt ansvar* (Ds 1996:59) konstateras att brott måste angripas utifrån en bred kriminalpolitisk ansats som bygger på medborgerliga initiativ och ett brett engagemang från allmänhetens sida. Motsvarande resonemang gör sig gällande när det handlar om stöd till brottsoffer.

I lokalsamhället finns en rad aktörer vilka direkt eller indirekt har en betydelsefull roll i det trygghetsskapande arbetet. Ett problem är dock att dessa delvis verkar på olika nivåer i samhället och har olika huvudmän. De har därför ofta svårt att finna de rätta formerna för samverkan. Aktiviteterna är knutna såväl till statliga, kommunala som landstingets ansvarsområden. Till detta kommer en rad privata aktörer, ideella organisationer och andra som verkar i lokalsamhället och som också kan ha viktiga uppgifter i detta sammanhang.

Erfarenhetsmässigt kan det vara svårt att samverka inom stora myndigheter och organisationer. Dessa svårigheter blir ofta ännu påtagligare när myndigheter och organisationer skall samverka över sektorsgränserna. När sådan samverkan skall ske med ideella organisationer ökar svårigheterna ytterligare. Trots att det i dag sammantaget finns stora resurser i samhället som kan dels förebygga brott, dels hjälpa och stödja brottsoffer, finns det inte sällan brister när det gäller att samordna arbetet i praktiken.

Den myndighet som hittills i många avseenden haft bäst överblick över lokalsamhället är Polisen, varför den ofta tilldelats samordnande uppgifter. Detta gäller även frågor med anknytning till det brottsförebyggande och brottsofferstödande området. Polisen kan emellertid endast göra en begränsad del av det som sammantaget måste göras. För att skyddet av och stödet till det enskilda brottsoffret och det samlade brottsförebyggande arbetet skall bli så bra som möjligt, handlar det om att få samtliga aktuella myndigheter och andra som verkar i lokalsamhället att samverka. Var och en kan göra sin del, men tillsammans och med bra samordning kan dessa delar bilda ett heltäckande program.

En avgörande förutsättning för att det sektorsöverskridande brottsofferstödande och brottsförebyggande arbetet i lokalsamhället skall fungera är således att det i praktiken finns en bra samverkan mellan olika aktörer, varav Polisen endast är en - om än mycket viktig eftersom man oftast är först i kedjan och dessutom ofta är ensam, särskilt utanför kontorstid. Det är också viktigt att samverkan sker med bibehållande av respektive yrkesroller, ansvar och mandat.

Som framgått vilar ett stort och till viss del outtalat ansvar för dessa frågor i lokalsamhället på Polisen. Även andra aktörer måste emellertid ta sitt ansvar. Ett sätt att stimulera samverkan och samordningen är att klargöra och tydliggöra vilka aktörer som finns i Uppsala län samt vilket ansvar de har i lokalsamhällets trygghetsskapande arbete. Detta är också en av tre utgångspunkter för konceptet *Tryggare Uppsala län*.

1.2 Håll ihop det brottsförebyggande och brottsofferstödjande arbetet

Under *Tryggare Uppsala läns* första tre år har det brottsförebyggande och det brottsofferstödjande arbetet alltmer kopplats samman men fortfarande finns mycket kvar att göra. I budgetpropositionen för år 2006 konstaterades att kunskapen om upprepad utsatthet³ är en viktig utgångspunkt för att förebygga brott vilket, enligt regeringen, pekar på möjligheterna och behoven av att samordna det brottsofferstödjande och brottsförebyggande arbetet (prop. 2006/07, utgiftsområde 4, s. 22). Regeringen konstaterar vidare att de noggrant kommer att följa utvecklingen och överväga initiativ som syftar till att samarbetet mellan det brottsofferstödjande och brottsförebyggande arbetet prövas i ökad utsträckning.

Kunskapen om upprepad utsatthet för brott är ett konkret exempel som visar på behovet av en tydligare koppling mellan det brottsförebyggande och det brottsofferstödjande arbetet. Eftersom kunskapen finns om att brottsligheten är koncentrerad till en liten grupp utsatta och att de upprepade brotten ofta inträffar i anslutning till det föregående brottet är det även möjligt att veta var och när brott kan förebyggas.

Det finns flera fördelar med att förebygga upprepad utsatthet. Dessa kan sammanfattas i följande punkter:

- Åtgärder mot upprepad utsatthet ger möjlighet att integrera brottsförebyggande och brottsofferstödjande arbete.
- Genom att förebygga upprepad utsatthet styrs resurserna automatiskt till de personer eller objekt som löper stor risk att utsättas i framtiden.
- Att förebygga utsatthet bland dem som redan utsatts, styr resurserna till en mindre grupp personer och objekt.
- Att förebygga att brott upprepas styr resurser till särskilt utsatta områden, utan att de behöver pekats ut som problemområden.
- Eftersom upprepade brott tenderar att ske snart i tid efter det första brottet, är det möjligt att fokusera resurserna även i tid.

1.3 Kraftsamla resurser till vissa strategiska brottskategorier

Genom åren har det i Sverige genomförts seriösa satsningar i syfte att minska brottsligheten och öka tryggheten. Inte sällan har emellertid dessa goda intentioner inte fullt ut kunna förverkligas på grund av att man har satsat för brett och inte haft en klar och tydlig målgrupp. Satsningarna har dessutom sällan inkluderat ett offerperspektiv.

Av avgörande betydelse för att nå framgång i det trygghetsskapande arbetet är att kraftsamla resurser inom specifika områden. Risken med allt för breda satsningar är att det varken blir ”hackat eller malet”. Inom ramen för *Tryggare Uppsala län* kommer därför fokus att riktas mot vissa strategiska brott.

De brott som valts ut är dels integritetskränkande brott och dels brottskategorier där den upprepade utsattheten är stor. Detta betyder inte att andra grupper är mindre viktiga utan en avvägning har gjorts och slutsatsen blev att konceptet i första hand bör fokusera till de aktuella brottskategorierna. Till detta har mer löst sammansatta nätverk skapats, exempelvis

³ Det har länge varit känt att en liten grupp gärningsmän begår en relativt stor andel av alla brott. Under de senaste decennierna har undersökningar visat att samma förhållande gäller för dem som utsätts för brott. Det vill säga, en liten grupp drabbas vid upprepade tillfällen och utsätts därmed för en stor andel av alla brott.

"Vuxenvandringsnätverket"⁴ och "BOJ-nätverket"⁵. Syftet med nätverken är att *Tryggare Uppsala län* ska fungera som sammankallande i viktiga frågor där aktörerna själv inte har möjlighet att vara initiativtagare och sammankallande till ett länsövergripande samarbete. Givetvis kan nya arbetsgrupper och nätverk skapas allteftersom behov uppstår.

I och med satsningen i respektive kommun i Uppsala län kring handlingsplanen "Samverkan Polis och kommun" finns idag, tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, en bra grund att stå på gällande det lokala brottsförebyggande arbetet i hela Uppsala län. Detta gör att *Tryggare Uppsala län* i första hand ska kraftsamla resurserna i frågor som är länsövergripande.

2. Syfte

Som framgår ovan pågår i Uppsala län en mängd verksamheter och projekt med fokus på att förebygga brott och tillse att brottsoffer erhåller stöd och skydd. Arbetet har därmed gått in i en ny fas där behovet av finansiering av enskilda mindre projekt minskat till förmån för projekt som försöker få ihop helheten. Problemet är inte längre att det saknas brottsförebyggande och brottsofferinriktade resurser i lokalsamhället. Den stora utmaningen är snarare att få de olika delarna att kugga i varandra.

Det övergripande syftet med konceptet *Tryggare Uppsala län* är att minska brottsligheten och öka tryggheten i Uppsala län och samtidigt säkerställa att de som utsatts för brott erhåller relevant stöd, hjälp och skydd. Detta skall uppnås genom att, inom ramen för konceptet:

- Tydliggöra roller, mandat och befogenheter i det trygghetsskapande arbetet mellan myndigheter och mellan ideella organisationer och andra aktörer i lokalsamhället.
- Hålla ihop det brottsförebyggande och det brottsofferstödande arbetet utifrån kunskapen om upprepade utsatthet för brott.
- Kraftsamla resurser i länet och rikta dessa mot vissa strategiska brott.

2.1 Avgränsningar

Respektive grupp inom konceptet behandlas inte specifikt i denna plan. Grupperna kommer skapa åtaganden och handlingsplaner inom respektive område. Målen kommer stämma överens med de övergripande målen för *Tryggare Uppsala län*.

⁴ I "Vuxenvandringsnätverket" har koordinatören tillsammans med länssamordnaren för drogförebyggande frågor vid Länsstyrelsen samlat de aktörer som ansvarar för stödet till natt-/vuxenvandrarna. De individer vilka är med i nätverket representerar Polisen, kommunerna i länet, UL och Länsförsäkringar. Syftet med gruppen är att, på länsnivå, arbeta med stödet till natt-/vuxenvandrarna i länet och påvisa behovet av dessa.

⁵ I "BOJ-nätverket" har länets Brottsofferjourer samlats i syfte att med stöd av *Tryggare Uppsala län* arbeta för att tillsammans utveckla det brottsofferstödande arbetet i länet.

3. Genomförande

För att tydliggöra roller, mandat och befogenheter, hålla ihop det brottsförebyggande och brottsofferstödande arbetet samt kraftsamla resurser i länet ska bland annat följande genomföras:

- Utveckla och förbättra de organisatoriska förutsättningar för det trygghetsskapande arbetet i länet. Bland annat genom skapandet av en tjänstemannagrupp och utifrån behov tillskapa arbetsgrupper inom ramen för konceptet *Tryggare Uppsala län*.
- I samarbete med brottsförebyggande och brottsofferstödande aktörer bidra till uppbyggnaden av en hållbar och effektiv länsstruktur, byggd på samverkan, för det trygghetsskapande arbetet.
- Kontinuerligt inventera länet och identifiera verksamheter och projekt med anknytning till det trygghetsskapande arbetet. Detta inkluderar såväl uppenbara aktörer så som rättsväsendet, brottsofferjourer och lokala brottsförebyggande råd som idrottsföreningar, trossamfund, näringslivet med flera.
- I olika sammanhang och konstellationer samla ovanstående aktörer regelbundet i syfte att dels öka kunskapen, medvetenheten och engagemanget kring dessa frågor, dels diskutera frågor som rör roller, mandat och befogenheter.
- Vidareutveckla webbsidan med syfte att dels vara ett arbetsredskap för aktörerna i *Tryggare Uppsala län*, dels vara en kunskapsbank för personer som utsatts för brott (möjligheter till stöd, hjälp och skydd) eller som söker brottsförebyggande information.
- Initiera och utforma aktörsgemensamma handlingsplaner inom respektive arbetsgrupp.
- Genomföra kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar av uppsatta mål och genomförda aktiviteter.
- Bidra till att integrera de brottsofferstödande och brottsförebyggande frågorna i övriga samhällsfrågor.
- Skapa förutsättningar för en varaktighet och kontinuitet i det trygghetsskapande arbetet (även efter 2012).

5. Organisation

I det följande presenteras organisationen för *Tryggare Uppsala län*. Konceptet skall ses som en paraplyorganisation för att mobilisera, tydliggöra och samordna de goda krafterna i Uppsala län.

5.1 Huvudman

Huvudman för *Tryggare Uppsala län* är Länsstyrelsen i Uppsala län.

En förutsättning för det trygghetsskapande arbetet är, som tidigare beskrivits, att alla tar sitt ansvar. Erfarenheterna visar dock att det är nödvändigt med en struktur som skapar förutsättningar för ett sådant ansvarstagande. För att inte ”allas ansvar” skall bli ”ingens ansvar” krävs således att någon aktör har en samordnande roll för arbetet som bedrivs inom området. Denna samordnande roll har Länsstyrelsen i Uppsala län tagit på sig men det kan inte nog poängteras att det är allas ansvar att skapa ett tryggare samhälle. Utgångspunkten är att Länsstyrelsen har en viktig roll i detta sammanhang men ansvaret för att flytta fram positionerna inom det trygghetsskapande området vilar även på rättskedjan och på olika kommunala aktörer. Dessutom kan ideella organisationer, näringslivet med flera bidra med betydelsefulla insatser.

5.2 Huvudintressenter

Konceptet *Tryggare Uppsala län* finansieras av ett antal huvudintressenter vilka bidrar med 30 000 kronor per år. De är delaktiga i det totala arbetet och påverkar hur konceptet kommuniceras till allmänheten på exempelvis webbsidan och i annonsmaterial. Huvudintressenterna är synliga med sin logotyp i så stor omfattning som möjligt i alla annonser och står som avsändare. På webbsidan finns logotypen synlig på förstasidan. Huvudintressenterna är också representerade i konceptets styrgrupp.

5.3 Styrgrupp

En styrgrupp ska bildas med uppgift att ha det övergripande ansvaret för konceptet *Tryggare Uppsala län*. Styrgruppen träffas en-två gånger per år. En gång i början av året för att godkänna kommande års verksamhetsplan samt en gång vid halvårsskiftet för att tillse att verksamhetsplan följs och diskutera aktuella frågor. I styrgruppen ingår en representant för varje aktör som valt att gå in som huvudintressent. Landshövdingen i Uppsala län, innehar rollen som ordförande i styrgruppen. Koordinatorn sitter med i styrgruppen som sekreterare (se nedan).

5.4 Arbetsutskottet/Beredningsgruppen

Arbetsutskottet/Beredningsgruppen utses av styrgruppen och ska tillsammans med koordinatorn leda det dagliga arbetet samt ta fram underlag till styrgruppen. I det dagliga arbetet ingår bland annat att kontinuerligt följa den ekonomiska utvecklingen. Koordinatorn ingår i arbetsutskottet/Beredningsgruppen som sekreterare.

5.5 Tjänstemannagrupp

I syfte att säkerställa att *Tryggare Uppsala läns* kommande verksamhetsplaner speglar behoven och önskemålen i länet ska en tjänstemannagrupp tillsättas. Förslaget är att gruppens medlemmar tillsammans med koordinatorn gör prioriteringar av insatser och frågor inför kommande år samt stämmer av detta efter halvtid. Gruppen ska fungera som forum för dialog i brottsofferstödande och brottsförebyggande frågor samt en möjlighet att fånga upp länets behov av prioriterade frågor samt stödinsatser på länsnivå.

Deltagare i gruppen föreslås vara länsamordnaren för det drogförebyggande arbetet, representanter från länets nätverk av brotts- och drogförebyggande samordnare, Polisen, Brottsoffer- och Kvinnojourer samt representanter för näringslivet. Sammanställande är koordinatorn och gruppen träffas två gånger per år.

5.6 Koordinator

Koordinatorns uppgift är att hålla ihop det arbete som redan bedrivs inom ramen för *Tryggare Uppsala län* och sprida kunskap om vikten av brottsofferstödande och brottsförebyggande frågor. Koordinatorns främsta uppgift är att fungera som en sammanhållande kraft i länet, samt verka som en länk mellan arbetsgrupperna och styrgruppen.

Koordinatorn ska även ansvara för att:

- Inom *Tryggare Uppsala län* antagna handlingsplaner och mål förverkligas.
- Bygga upp en hållbar och effektiv struktur på länsnivå.
- Sprida nya metoder.
- Tillsätta arbetsgrupper och nätverk är effektiva och fungerar.

Då Länsstyrelsen är huvudman för *Tryggare Uppsala län* kommer koordinatören vara anställd av Länsstyrelsen i Uppsala län. Däremot kommer koordinatören vara placerad vid Polismyndigheten i Uppsala län. Detta för att komma närmare den information om det brottsförebyggande och brottsofferstödjande arbetet i länet som finns inom Polisen. Länsstyrelsen i Uppsala län har arbetsgivaransvar för koordinatören.

5.7 Arbetsgrupper/Nätverk

Som tidigare beskrivits är en av utgångspunkterna för konceptet *Tryggare Uppsala län* att kraftsamla resurser till vissa strategiska brottskategorier. Av de arbetsgrupper som bildades under första projektiden kommer tre fortsätta vara en del *Tryggare Uppsala län* medan övriga föreslås ingå i respektive kommuns ordinarie verksamhet. Utöver arbetsgrupperna har två nätverk tillskapats, BOJ-nätverket och Vuxenvandringsnätverket, vilka båda fortsättningsvis kommer ingå i *Tryggare Uppsala län*.

Utifrån de behov som framkommer vid styrgruppens och tjänstemannagruppens möten tillskapas arbetsgrupper eller nätverk. Syftet med arbetsgrupperna eller nätverken är att samverka över kommun- och organisationsgränser. Dessa sammankallas och administreras av koordinatören. Arbetsgrupperna ska i första hand ha ett länsövergripande perspektiv. *Tryggare Uppsala län* ska fokusera på länet i sin helhet och inte vara den drivande parten i det lokala brottsofferstödjande och brottsförebyggande arbetet. Det ansvaret ligger på andra aktörer i respektive kommun. *Tryggare Uppsala län* ska stötta och hjälpa det lokala arbetet i så stor utsträckning som möjligt men fokus ska vara länsövergripande.

5.7.1 Rån och inbrott i butik - Butiksgruppen

Syftet med Butiksgruppen är att utifrån kunskapen om att många butiker som utsätts för rån eller inbrott drabbas igen tillhandahålla utsatta butiker med relevant brottsofferstödjande och brottsförebyggande information. En viktig del i arbetssättet är att erbjuda drabbade butiker en kostnadsfri och kraftfull certifiering. Det innebär att de drabbade butikerna får hjälp av Polisen och andra samverkanspartners med en genomgång av 13 brottsförebyggande punkter. Polismyndigheten i Uppsala län är huvudman för certifieringen som görs i samverkan med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer.

Butiksgruppen har rönt uppmärksamhet och arbetet bedömts som lovande. Vid utgången av första halvåret 2009 hade 68 rån anmälts och 22 av dessa butiker blivit certifierade. Av dessa har endast en blivit utsatt för ett nytt rån, detta att jämföras med en dryg fjärdedel innan arbetet påbörjades.

I och med det framgångsrika arbete som genomförts inom ramen för Butiksgruppen med att minska den upprepade utsattheten för länets butiker har även en efterfrågan skapats. Många butiker i länet vill bli certifierade även om de inte utsatts för något rån. Gruppen har, efter förmåga, utbildat och certifierat butiker men behovet är fortsatt stort och trots att butiker som är certifierade inte längre blir utsatta för rån i samma utsträckning som tidigare drabbas butiker för rån och inbrott i Uppsala län. I likhet med övriga landet har antalet butiksrån ökat de senaste åren i Uppsala län varför gruppens arbete bör fortsätta.

Förslagsvis får koordinatören ansvar för samordning av gruppen i form av att sammankalla till, och leda, möten samt skriva protokoll. Vad gäller certifieringen och utbildningen av personal i butikerna är det av yttersta vikt att Polisen fortsättningsvis står som huvudman. Detta för att garantera opartiskhet och att kvalitén på certifieringen upprätthålls.

5.7.2 Våld i nära relation – Kvinnofridsgruppen

Kvinnofridsgruppen bildades med syftet att minska mäns våld mot kvinnor, öka tryggheten och samtidigt säkerställa att kvinnor som utsätts för våld i nära relation erhåller relevant stöd, hjälp och skydd. Genom att samla berörda aktörer och, bland annat, klara ut frågor som rör roller, mandat och befogenheter hoppas gruppen kunna förbättra situationen för de utsatta kvinnorna.

Kvinnofridsgruppen genomgår under hösten 2009 en omstrukturering med målsättningen att förstärka det lokala arbetet med kvinnofrid men det kommer fortsättningsvis att finnas ett behov av samordning på länsnivå. Detta för att hålla ihop arbetet i länet och att säkerställa att erfarenheterna i respektive kommun även kommer övriga länet tillgodo. Tanken är, bland annat, att alla aktörer som arbetar med frågorna ska träffas två gånger per år och diskutera utbildning, samverkan över kommungränserna, erfarenhetsutbyte med mera.

Samordning av gruppen kan ske på olika sätt men förslaget är att koordinatören är sammankallande för Kvinnofridsgruppen. Beroende på Länsstyrelsens framtida uppdrag kan samordningsansvaret komma att övergå till Länsstyrelsen i Uppsala län.

5.7.3 Metodgruppen

Under *Tryggare Uppsala läns* projektperiod tillskapades en arbetsgrupp med namnet "Metodgruppen". Tanken med denna grupp var att skapa ett löst sammansatt nätverk med kompetenta personer som alla har ett ansvar för länet och som kan användas i olika utsträckning på lokal nivå eller länsnivå. En viktig anledning till att denna grupp behövs är att säkerställa att det arbete som bedrivs inom ramen för *Tryggare Uppsala län* bygger på beprövad erfarenhet och aktuell forskning. Deltagarna i metodgruppen består av personer som har lång erfarenhet av brottsförebyggande och brottsofferstödande arbete inom olika verksamhetsområden. Sammansättningen på gruppen kan förändras utifrån behov och beroende på vilka aktörer som är tillgängliga. Sammanfattande för gruppen är koordinatören och gruppen kan användas både på lokal och länsövergripande nivå.

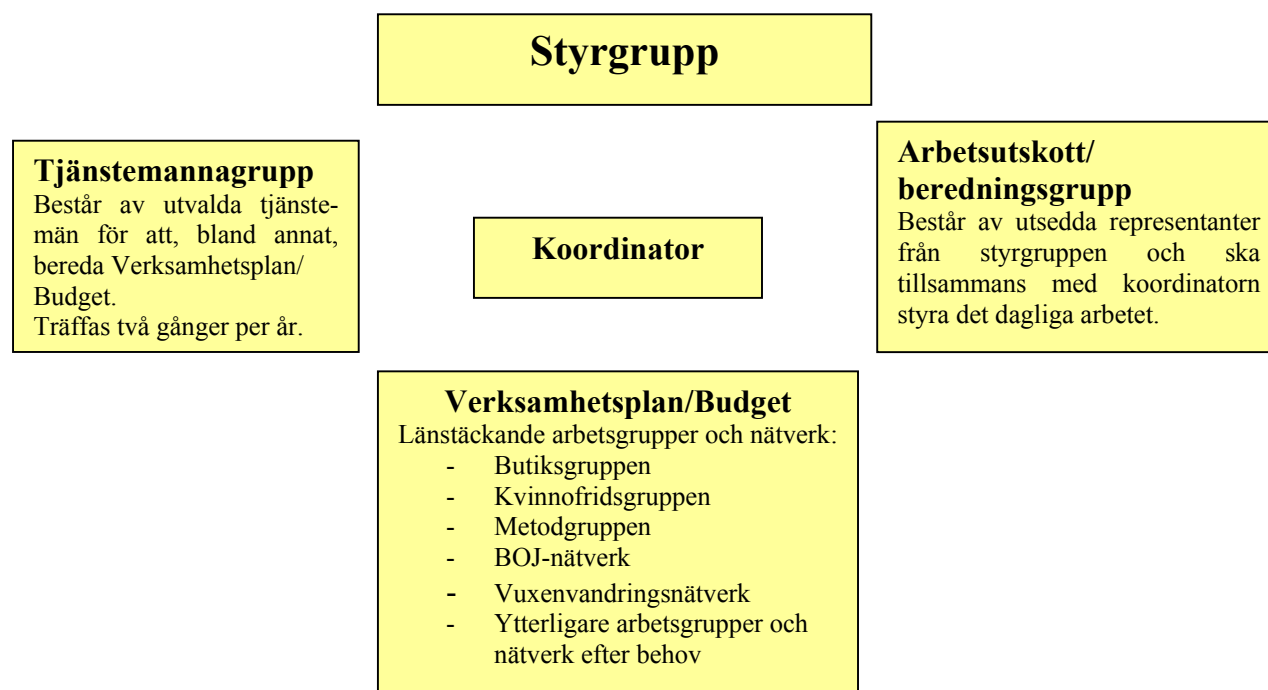
5.7.4 Andra nätverk och arbetsgrupper

I syfte att utifrån de behov som identifieras antingen av styrgruppen, tjänstemannagruppen eller av andra aktörer har koordinatören möjlighet att sätta samman nya nätverk eller arbetsgrupper. Som tidigare nämnts skapades under projektperioden två nätverk, BOJ-nätverket och Vuxenvandringsnätverket vilka båda föreslås bestå och vidareutvecklas under 2010-2012.

I samtal med aktörer inom *Tryggare Uppsala län* har önskemål om områden att arbeta med framkommit. Det handlar bland annat om att ta fram en länsövergripande riskbildsanalys med lägesbilder från Polis, kollektivtrafik, affärsidkare med flera. Krafttag mot klotter, arbeta för en gemensam satsning i Uppsala län med syfte att minska klottret i länet. Idén bygger på att samtliga kommuner, fastighetsbolag och andra berörda aktörer enas kring en länsövergripande klotterpolicy. I övrigt önskas även ett ökat fokus på ungdomar. Vad av detta som blir verklighet beror på vad som prioriteras i styrgruppen, arbetsutskottet/beredningsgruppen och tjänstemannagruppen framöver.

Sammanfattande för de befintliga och eventuellt nya nätverk och arbetsgrupper som skapas bör vara koordinatören.

5.8 Organisationsschema

6. Bli delaktig i byggandet av *Tryggare Uppsala län*

Byggandet av ett *Tryggare Uppsala län* angår oss alla. Frågor om trygghet spelar roll för hur investeringsbeslut fattas, för var företag väljer att etablera sig och för var människor väljer att bosätta sig och turista.

För att åstadkomma ett *Tryggare Uppsala län* krävs kraft, uthållighet och, inte minst, samverkan. Det räcker inte att en aktör gör sin del om inte övriga delar av lokalsamhället samtidigt gör sin del för att minska brottsligheten och öka tryggheten samt att se till att brottsoffer erhåller relevant stöd, hjälp och skydd.

En förutsättning för det trygghetsskapande arbetet är således att alla är delaktiga. Konceptet *Tryggare Uppsala län* handlar, som tidigare nämnts, om att skapa organisatoriska förutsättningar för ett sådant deltagande. Konceptet bygger helt och hållet på delaktighet från olika aktörer i samhället. Det innebär att ju fler som fokuserar på att utveckla det trygghetsskapande arbetet, utifrån de egna förutsättningarna, desto bättre blir det sammantagna resultatet. Ett samhälle där brottsligheten minskar och där tryggheten ökar gynnar alla.

Förutom reella möjligheter att påverka dessa frågor ligger det ett positivt varumärkesvärde för företag och andra aktörer att medverka i *Tryggare Uppsala län*. De deltagande företagens, ideella organisationernas och myndigheternas varumärken förekommer i ett etiskt sammanhang och kommer, tillsammans med övriga aktörer, att i så stor utsträckning som möjligt att stå som avsändare för all information på såväl webbsidan som på trycksaker.

På www.tryggareuppsalalan.se förekommer alla huvudintressenter med logotyp och länkar till aktörernas egna webbsidor finns på webbsidan. Dessutom har huvudintressenterna möjlighet att placera en banner för *Tryggare Uppsala län* på sin egen webbsida för att visa att man medverkar till ökad trygghet i länet, vilket också bidrar till att stärka det egna varumärket.

7. Ett gemensamt budskap

Trygghetsmätningar och andra undersökningar som genomförts i Uppsala län visar att människor generellt sett är trygga i Uppsala län. Det finns emellertid situationer, tider och platser som ger upphov till oro för att utsättas för brott. Det är av vikt och nödvändigt att identifiera dessa faktorer och bedriva ett trygghetsskapande arbete för att Uppsala län skall vara en trygg plats att leva på. Inom ramen för arbetet med *Tryggare Uppsala län* skall resurser läggas på att förmedla budskapet om att "Tillsammans bygger vi ett *Tryggare Uppsala län*".

Det trygghetsskapande arbetet omfattar både invånare, företag och organisationer. Att stödja detta arbete handlar inte bara om ekonomiska eller personella resurser. Det handlar minst lika mycket om att skapa en opinion, stödja en åsikt och därmed själv ta ställning till frågan: Vill jag leva i ett tryggt samhälle?

8. Websida

Som en del av *Tryggare Uppsala län* finns en webbsida vilken binder ihop det brottsofferstödande och det brottsförebyggande arbetet. Syftet med webbsidan är att den ska innehålla information om de samarbetsformer som finns i dagsläget men även att kommande grupperingar och information om dessa lätt ska kunna lyftas in. Webbsidan skall vara enkel, informativ och användarvänlig. Initialt presenteras sammanfattad information och läsaren har sedan möjlighet att "klicka sig vidare" för att fördjupa sig i olika ämnen. Webbsidan är för tillfället översatt till engelska, spanska och finska men avsikten är att den ska översättas till flera språk.

Webbsidan har två huvudspår; brottsofferstödande och brottsförebyggande information. Navigering och struktur utgår från dels olika brottsklassificeringar, dels länets kommuner. Informationen inkluderar såväl generell som kommunspecifik information om till exempel vart brottsdrabbade kan vända sig för att få stöd och hjälp, kontaktinformation, öppettider, länkar till andra organisationer med mera.

Kategoriseringen för "Utsatt för brott" och "Förebygga brott" är densamma. De utgår från brottsklassificeringar och presenterar övergripande information samt underrubriker för kommunerna inom länet.

Nedan följer webbsidans startsida.

Välkommen till ett tryggare Uppsala län!

Svenska
English
Español
Suomi

- Hem
- Aktuellt
- Ungdomar och alkohol
- Utsatt för brott
- Anhöriginformation
- Brottsoffers rättigheter
- Vad händer efter polisanmälan
- Förebygga brott
- Statistik
- Externa länkar
- Samarbetsparter
- Arbetsgrupper
- Frågebänk
- Om konceptet
- Bidra till ett Tryggare Uppsala län
- Kontakt

Välkommen till ett Tryggare Uppsala län!
Här finner du som utsatts för brott information om vart du kan vända dig för att få hjälp, stöd och skydd. Här finns också information om olika åtgärder som kan vidtas för att förebygga brott. Du kan även hitta information om hur brottsligheten ser ut i Uppsala län och vad som görs för att komma tillrätta med detta.

Har du blivit utsatt för brott?
Här finner du information om möjligheter till hjälp, stöd och skydd.

Kan man förebygga brott?
Här finner du information om åtgärder för att förebygga brott.

TRYGGARE UPPSALA LÄN
För mer information:
info@tryggareuppsalalan.se

9. Uppföljning och utvärdering

Genomförda åtgärder och deras eventuella påverkan på den anmälda brottsligheten, upplevda tryggheten och andelen brottsoffer som erhållit stöd, hjälp och skydd ska kontinuerligt följas upp och utvärderas.

För att kunna effektivisera de olika arbetsgruppernas arbete är det även viktigt att löpande bedriva en processutvärdering med syfte att uppmärksamma eventuella brister och förtjänster i arbetet. Det är således viktigt att inte bara följa upp *vad* som görs utan också *hur* det görs. Detta är extra viktigt om det visar sig att målen inte uppnås. Det är lätt att hävda att det är fel på de konkreta åtgärderna när resultaten kanske snarare beror på att gruppernas arbetsätt för att genomföra åtgärderna inte är optimalt alternativt att de berörda parterna inte genomför det arbete som förväntas av dem. Med hjälp av en kontinuerlig kunskaps- och metodutveckling samt att inta en självkritisk hållning till det egna arbetet inom de olika arbetsgrupperna kan arbetet effektiviseras och vidareutvecklas.

För att få en bredare kunskapsbild av hur arbetet inom ramen för *Tryggare Uppsala län* fortskrider är det även viktigt att använda sig av information från invånare i länet. Detta kan genomföras genom att vissa utvalda invånare ingår i en så kallad trygghetspanel som regelbundet träffas och diskuterar faktisk och upplevd otrygghet utifrån ett medborgarperspektiv. Ett annat sätt att ta del av allmänhetens syn på det trygghetskapande arbetet är via trygghetsundersökningar och Brottsförebyggande rådets (BRÅ) årliga Nationella trygghetsundersökning (NTU).

Inom ramen för uppföljningen och utvärderingen av genomförda åtgärder skulle även regelbundna så kallade brottsofferstudier kunna genomföras. Syftet med undersökningarna skulle vara att inhämta synpunkter och erfarenheter från personer som utsatts för brott.

Förutom ovanstående aktiviteter kan uppföljning och utvärdering även genomföras med hjälp av bland annat nedanstående verktyg:

- Kontinuerlig analys av den anmälda brottsligheten.
- Analys av webbtrafiken.
- Enkäter till såväl privatpersoner som företag. Dessa kan genomföras muntligen eller skickas ut.
- Webbenkäter som placeras på www.tryggareuppsalalan.se.
- Genomförande av trygghetsundersökningar.

10. Budget 2010-2012

10.1 Intäkter

Nedan är en prognos över hur konceptets intäkter kan utvecklas över en treårsperiod.

År	Vad	Antal	Intäkter	Summa
2010	Bidrag från huvudintressenter	30	30 000 kr	900 000 kr
	Totalt			900 000 kr
År	Vad	Antal	Intäkter	Summa
2011	Bidrag från huvudintressenter	35	30 000 kr	1 050 000 kr
	Totalt			1 050 000 kr
År	Vad	Antal	Intäkter	Summa
2012	Bidrag från huvudintressenter	40	30 000 kr	1 200 000 kr
	Totalt			1 200 000 kr

10.2 Utgifter

Nedan är en prognos över konceptets utgifter för de kommande tre åren. I huvudsak handlar det om kostnader som är förknippade med anställning av en koordinator, annonserings- och informationskostnader samt kostnader för utvärdering och uppföljning.

År	Vad	Summa
2010	Lön koordinator (inkl. lkp etc.)	540 000 kr
	Extern information	130 000 kr
	Konferenser/ Informationsspridning	90 000 kr
	Webbsidan	20 000 kr
	Utvärdering/Uppföljning	30 000 kr
	Övrigt	90 000 kr
	Totalt	900 000 kr
År	Vad	Summa
2011	Lön koordinator (inkl. lkp etc.)	540 000 kr
	Extern information	140 000 kr
	Konferenser/ Informationsspridning	140 000 kr
	Webbsidan	20 000 kr
	Utvärdering/Uppföljning	90 000 kr
	Övrigt	120 000 kr
	Totalt	1 050 000 kr
År	Vad	Summa
2012	Lön koordinator (inkl. lkp etc.)	540 000 kr
	Extern information	150 000 kr
	Konferenser/ Informationsspridning	200 000 kr
	Webbsidan	20 000 kr
	Utvärdering/Uppföljning	150 000 kr
	Övrigt	140 000 kr
	Totalt	1 200 000 kr